

A "Bakony" c. film kísérszövege.

Kép Bodrossy Félix, hang Lohr Ferenc, szakértő dr. Markos György, dr. Zákonyi Ferenc, gyártásvezető Pásztor József, írta és rendezte Basilides Ábris készült a Magyar Híradó és Dokumentum Filmgyárban 1955.

Rejtelmes, vadregényes Bakony... felszökő vágyak, magyar remények bölcsője, bujdosók menedéke. Egykor végeleáthatatlan rengeteg borított közel 100 kilométeres hátát... Akkor az erdő fája, vadja éltette az idetelepült embert. Itt visszhangoztak a hegyek Mátyás-király vadászainak kürtszavát... Az Árpádok legendás koráról mesél a pusztapalotai rom... Nagyvázsöny, Mátyás kires hadvezérének, törekverő Kinizsinek sasfészke... Turi György vár kapitány hadidicsőségét Várpalota bástyatornyai hirdetik... Kopár mészkőszirten ül a Bakony legfestőibb vára: Csesznek... Omladozó falai, véres századok küzdelmeiről regélnek. A Bakony császári önkény alól idemenekült kurucok buvóhelye... Szegény legények tanyája... Emléküket a Bakony alján öreg betyárcsárda őrzi. Itt érte őket a gyilkos pandurgolyó, de legendás multjuk ma is él a nép szívében. Sokfajta vihar dult az öreg Bakony fölött... Kétszáz esztendeje áruvá lett az erdő fája. Pusztult a fa, ritkult a bakonyi erdő. Helyén sivár, elkarsztosodott kopárok keletkeztek... Felszínre bukkan a hegység építője: a mészkő... és dolomit. A Séd vize Veszprémnél mély völgyet vájt az ősdolomitba. A földtörténeti idők ősi nyomai tárulnak fel a Bakonyban. A humusz alatt évezredek lösz... alatta már évmilliók alakították az agyagos, márgás és meszes réteget... 70 millió éves vörös agyag, fekszik a sokkal idősebb meszes karstüregekben a bauxit! A földfelszín már nem nyújtott elég hasznót. Az ember lenyulta föld mélyébe. A huszas évek során Balázs Jenő felfedezi bauxittelepünket. A magyar föld kincse: nyersanyagként vándorolt külföldre. Ma már tulajdonrészt magunk dolgozzuk fel. A Bakony másik nagy ásványi kincse: az urkúti és eplényi mangán. Sorsa a multban egy volt a bauxitéval. A csingervölgyi kisvasuta Bakony nagy ipari központjába, Ajkára tart. A magyar aluminium fellekvára Ajka... Itt alakul át a bauxit tömöríté, s a hatalmas kohókban alumíniummá. Üveggyárának termékei világszerte ismertek. Várpalota... Az ősi vár tövében új erődök épülnek, sokasodnak. Bástyái égbeszűrő kémények, hűtőtornyok. A Bakony mélyének terméke a palotai szén is. Emberkéztől alig érintve jut közvetlenül hatalmas szomszédjához, a büszke November 7. Erőmű feneketlen kazán-gyomrába. Nagyteljesítményű géporrások... Ember alkotta, ember uralkodik rajtuk. Az erőmű látja el villamosenergiával az inotai hatalmas aluminiumkohót.

II. felvonás

A bakonyi iparvidék központja: Veszprém... Az ősi városmagot állandóan fejlődő modern gyűrű övezi. Veszprém a modern vegyészet tudományos műhelye. A Nehézvegyipari Kutatóintézet... Az Ásványolajkutató Intézet... Műszaki Egyetem magyar és külföldi hallgatók százai nyernek oklevelet. A Séd-partjára épült öreg házak az egykori jobbágyok emlékét idézik... Felettük a hatalom felképeként magasodik a sziklafalra épült püspöki vár... Egyetlen utcája műemlékek sorát őrzi. A későbarokk higgadtabb pompája jelenik meg a püspöki palota épületén. A bakonyi hegyek koszorujában, öt dombra épült a szép várostelepülés. Zirc. A város legszebb műemléke az apátsági templom... Egykori rendháza vájáratanulók iskolája... Regulí Antalról elnevezett könyvtárában közel hatvanezer könyvritkaságot őrzünk... Zirc nevezetessége nagykitérjedésű, védett parkja, Több mint négyszáz különböző fajta fa és cserje él itt festői környezetében. Az ősbakony ittmaradt tanúi élnek a növényvilág élő muzeumban. A végvári időkről mesélhetne a 400 éves tölgy.

Zircről a kies Gerence-völgyén át jutunk a Bakony szívébe. Pogány
őseink egykori áldozóhelye: Kerteskő. Ma híres versenylovak tényészhe-
lye. Vízszegény a Bakony... Ahol felszínre bukkan a karsztvíz, oda
települtek a bakonyi falvak. Innen a nevük: Urkut, Lókut, Pénzeskut.
Bakonyi ősz... A természet, ez a gigászi festő, előveszi legmerészebb
színektől harsogó palettáját és bizarr szertelenséggel felrakja pom-
pázó színeit a bakonyi tájra. A patakok mély völgyeket vájtak a Bakony
peremébe. Hazánk legszebb tájai ezek. A Cuha-völgye... Nap nemlátta
mélységekben folytatja sietős útját az Ördögárok vize! Szépséges Bakony
vadban, bányakincsekben gazdag, természeti kincsekkel ékeskedő táj...
A magyar szabadság gondolatának hordozója és beteljesítője.

-o-o-o-o-o-o-o--o-o-o-o-o-